

ANDMEHALDUSE TEHNILINE DOKUMENT

Andmekvaliteedi haldus: Asutuse ülesanded andmekvaliteedi tagamisel

Mai 2023

Version 0.3

Dokumendi ajalugu

ver	muutuse sisu	autor	kuupäev
0.1	Ülesannete esmane kirjeldus	Veiko Berendsen	veebr. 23
0.2	Esmase tagasiside märkuste sisseviimine	Veiko Berendsen	13.03.23
0.3	Muudatused vastavalt tagasisidele. Struktuuri ja sisu uuendamine	Veiko Berendsen, Kuldar Aas	aprill-mai 2023

Sisukord

1	Sissejuhatus	4
1.1	Üldist	4
1.2	Andmekvaliteedi mõõtmine ja mudel	4
2	Õiguslik alus	5
2.1	Üldist	5
2.2	Nõuded teenuste korraldamise ja teabehalduse aluste määruses	6
2.3	Andmekvaliteedi mõõtmise indikaatorid	7
3	Seire ja haldamise protsess	9
3.1	Ülesannete tasandid	9
3.2	Juhtimise tasand	9
3.3	Planeerimise ja parendamise tasand	10
3.4	Täitmise tasand	10
4	Andmekvaliteedi nõuded	12
4.1	Ülesannete ulatus	12
4.2	Miimumnõuded	12
4.3	Terviklikum pilt andmekvaliteedi nõuetest	12

1 Sissejuhatus

1.1 Üldist

Statistikaamet koostööpartneritega koostab ja annab andmehalduse alaseid soovituslike juhiseid. Juhised moodustavad metoodilise ja praktilise raamistiku, kuidas asutuses ja üleriigiliselt andmehaldust korraldada.

Käesolev tehniline dokument selgitab, millised on asutuse ülesanded andmekvaliteedi tagamisel. Andmekvaliteeti saab vaadelda iseseisva eesmärgi ja tegevuste kompleksina, kuid see on käsitletav ka seotuna teiste asutuse tegevustega. Nagu nimetus osutab, on tegu ühelt poolt osaga laiemast andmehaldusest ning teiselt poolt üldisemast kvaliteedijuhtimisest. 2020. aastal koostatud andmekvaliteedi juhised on osaks andmehalduse raamistikust ja loodud selleks, et asutustel ja organisatsioonidel oleks andmekvaliteedi reeglite haldamiseks, mõõtmiseks ja kvaliteedi parendamise rakendamiseks olemas praktilised juhtnöörid.

Iga asutus või ettevõtte, kes andmekvaliteedi haldamise ja parendamise ette võtab, puutub kokku küsimustega, mis on tema spetsiifilised, kuid on ka üldistatavad. Üldistatult on andmekvaliteedi küsimused järgmised:

- andmekvaliteedi tegevuse korraldamine ja juhtimine;
- andmekvaliteediga kaetud tegevuse ja andmete osa kindlaksmääramine;
- andmekvaliteedi mudeli valik ja rakendamine sh sobiliku rakendustarkvara kasutuselevõtt;
- andmekvaliteedi mõõtmine, tulemuste fikseerimine ja raportite koostamine;
- andmekvaliteedi parendamine sh soovi korral küpsusmudeli rakendamine.

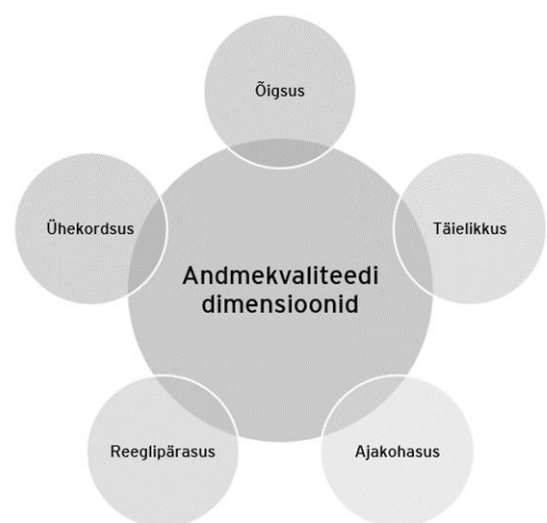
Asutuse ülesanded võivad tuleneda õigusaktidest, aga ka tema enda vajadustest. Õiguslikult on Eestis reguleeritud kas laiemalt teabehaldus või kitsamalt andmehaldus andmekogudes.

1.2 Andmekvaliteedi mõõtmine ja mudel

Andmekvaliteedi mõõtmiseks on kokku lepitud mudel, milles on viis dimensiooni: õigsus, täielikkus, ajakohasus, reeglipärasus ja ühekordsus. Need on omakorda täpsustatud iga dimensiooni all mõõdetavate indikaatoritega. Andmekvaliteedi mõõtmise rakendamine seisnebki selles, milliste andmestike kohta milliseid indikaatoreid ja kuidas mõõdetakse.

Andmekvaliteedi parendamine seisneb regulaarse mõõtmise tulemustes järelduste tegemises ja nende rakendamises.

Nii andmekvaliteedi mudel kui mõõtmine on tehniline töö, mis on vaja korraldada osana andmehalduse alasest töökorraldusest, milles olulisemad osad on: vastutuste määramine, tööprotsessid ja töövahendid.

Joonis 1: Andmekvaliteedi mudel

2 Õiguslik alus

2.1 Üldist

Andmekvaliteedi tagamise kohustus on asutustele pandud erinevate õigusaktidega. See tuleb osalt seadustega pandud nõuetest, osalt Vabariigi Valitsuse määruste nõuetest ning osalt Euroopa Liidu õigusest.

Õiguses on osadel juhtudel üldine regulatsioon teabehalduse, andmehalduse või andmekvaliteedi kohta ning osadel juhtudel kindlate andmekvaliteeti näitavate tunnuste kohta; need on võrreldavad või samad, kui andmekvaliteedi mudeli dimensioonid, näiteks õigsus, ajakohasus, täielikkus. Andmekvaliteedi mudel ja õigusaktides andmete omadusi kirjeldavad mõisted ei ole nende sisusse süüvimata ülekantavad. Ükski õigusakt ei sätesta andmekvaliteeti näitavate tunnuste nimekirja ega viise, kuidas neid rakendada ja nende alusel kvaliteeti mõõta. Nimetatud täpsemate nõuete jaoks on volitusnorm andmehalduse alaste juhiste andmiseks.

Seaduse tasandil on õiguslik alus sätestatud avaliku teabe seaduses (AvTS). AvTS-i § 43⁴ andmekogu vastutav ja volitatud töötaja, on lõikes 1² sätestatud, et andmehalduse täpsemad nõuded ja tingimused sätestab Vabariigi Valitsus või tema volitatud minister määrusega. [RT I, 15.03.2019, 2 - jõust. 01.04.2019] Selleks määruseks on teenuste korraldamise ja teabehalduse alused (TKTA), mille § 16¹ sätestab andmehalduse täpsemad nõuded ja tingimused.

Tulenevalt õigusaktide loogikast – AvTS-i andmekogude peatükk ja TKTA teabehalduse peatükk – on õiguslikult reguleeritud ainult üks osa andmetest, konkreetselt andmekogud. See aga ei tähenda, et nende digitaalselt hallatavate andmete, isegi digidokumentide, samuti andmestike ja sellistes infosüsteemides hallatavate andmete osas, mis ei ole andmekogud, ei peaks või ei saaks andmekvaliteedi reegleid määratleda, kehtestada, hallata ning andmekvaliteeti mõõta ja parandada.

Andmekogude osas on AvTS-is need osaks riigi infosüsteemist (§ 43²) ning peavad olema riigi infosüsteemi haldussüsteemis (RIHA) registreeritud (§ 43⁷). RIHA määrus [RT I 2008, 12, 84 - jõust. 08.03.2008] kohustab andmekogu vastutavat töötajat koostama ja kooskõlastama RIHAs andmekogu dokumentatsiooni (ptk 2, §§ 6-7). RIHA §10 lg 3 sätestab, et andmekogu registreerimisel ja andmekogus kogutavate andmete koosseisu muutmise registreerimisel tuleb andmekogu vastutaval või volitatud töötajal andmete koosseisule vastavad andmed aktualiseerida. See nõue sisaldab nii andmete kirjeldamist kui ka andmekvaliteeti.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Statistikaamet on AvTS-i, TKTA ja RIHA määrusest tulenevaid nõudeid asutustega arutades puutunud kokku erineva tõlgendusega. Eskätt puudutab see andmekvaliteedi mõiste sisu, aga sellest tulenevalt ka praktikat.

- Esmalt küsimus sellest, mis on andmekvaliteedi mõiste sisu. Ühel arvamusel ollakse selles, et tegevuste mõttes on sisuks vastutus ja vastutaja määramine, samuti selles, et andmekvaliteedi haldamine on käsitletav protsessina, mida on osa mingist teenusest, seda ka siis, kui andmed on käsitletud varana ehk pigem objektina.
- Teiseks küsimus sellest, kas andmekvaliteet on praktiliselt teistest andmehalduse tegevustest eristatav ning lahus hallatav. Siin on küsimus andmekirjelduste ja andmekvaliteedi seostest. Seoste olemasolu ja andmete kirjelduste, kvaliteedi jm koos haldamise eesmärgi keegi kahtluse alla ei sea. Küll aga on andmehalduse täpsemate

nõuete regulatsiooni sisustamine ainult andmekvaliteedi nõuetega, koos tõlgendusega, et andmestikest ülevaate ja andmekirjelduste nõuded on juba mujal õiguslikult reguleeritud (RIHA määrus, mujal TKTA-s), toonud kaasa praktilisi raskusi selgitamisel ja rakendamisel.

Selles dokumendis on ülesandeid kirjeldatud ka laiemas andmehalduse ja kvaliteedijuhtimise vaates, mis ei tulene ainult rangelt õiguslikust regulatsioonist. Kitsamalt on nõuded teenuste korraldamise ja teabehalduse aluste määruuses (TKTA).

2.2 Nõuded teenuste korraldamise ja teabehalduse aluste määruuses

Täpsemad nõuded on määruuse järgmistes TKTA paragrahvides:

- 1 § 3. Teabehaldus
(1) Teabehaldus on tegevus, mis toetab asutuse ja avaliku sektori eesmärkide saavutamist teabe haldamise, jagamise ja vahetamisega kõigis infosüsteemides ja andmekogudes. Teabehalduse alategevused on **andmehaldus**, dokumendihaldus, sisuhaldus sise- ja välisveebis ning teabele juurdepääsu ja teabe kaitse korraldamine

- 2 § 16¹. Andmehalduse täpsemad nõuded ja tingimused
(1) Riigi infosüsteemi kuuluva andmekogu vastutav töötaja dokumenteerib ja rakendab andmekvaliteedi seire ja haldamise protsessi, millega tagatakse riigi infosüsteemi kuuluvate **andmekogude andmete kvaliteet** vastavalt õigusaktidele.
(2) Statistikaamet koostab juhised riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogude üldandmete ja andmekogus töödeldavate andmete kirjelduse koostamiseks ning andmete kvaliteedi tagamiseks. Juhised kooskõlastatakse enne Statistikaameti veebilehel avaldamist Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga.

- 3 § 18. Määruuse rakendamine
(9¹) Riigi infosüsteemi kuuluva andmekogu vastutav töötaja tagab § 16¹ lõikes 1 sätestatud nõude täitmise hiljemalt 31. detsembril 2023. a.

TKTA viimase muutmise seletuskirjas (18.04.2022) on lisatud osundused veel mitmele õigusaktile, milles on kasutatud andmekvaliteedi mudeli dimensioonidele sama terminoloogiat. Sama termin õigusaktis ja andmekvaliteedi mudelis võivad olla nii ühesuguse kui osalt või suuresti erineva sisuga mõisted. Täpselt kategooriaalset analüüsi seletuskiri ei sisalda. Mudelis toodud andmekvaliteedi dimensioonid ja nende lühiselgitused on järgmised:

- **Õigus** on hinnang selle kohta, mil määral vastavad andmed tegelikkusele.
- **Täielikkus** on hinnang, mis iseloomustab nõutud andmete olemasolu.
- **Ajakohasus** on hinnang selle kohta, mil määral andmete värskus ja kättesaadavus vastab vajadustele ja nõuetele.
- **Reeglipärasus** on hinnang, mis iseloomustab, mil määral vastab andmete formaat ja struktuur etteantud nõuetele.
- **Ühekordsus** on hinnang, mis näitab, kas ja mil määral esineb andmetes duplikaatkirjeid.

TKTA seletuskirjas on järgmised viited õigusaktidele ja nende sisalduvatele normidele:

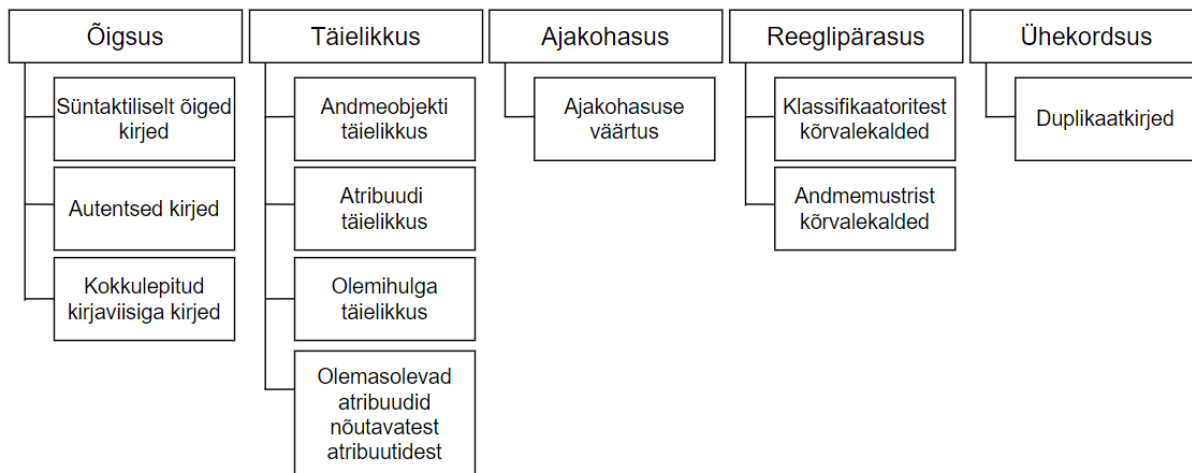
- Põhimõtteid **õigsus**, **täielikkus** ja **ajakohasus** on kasutatud Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 252 „Infosüsteemide turvameetmete süsteem“ § 6 lõikes 3.
- **Õigsus** ja **ajakohasus** tuleneb samuti Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse 12 artikkel 5 lõige 1 punktist d.
- **Õigsus** on defineeritud veel isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 14 lõike 1 punktis 4. Paragrahv 14 sätestab isikuandmete töötlemise põhimõtted, mille hulgas on punktina 3 kvaliteet – isikuandmed peavad olema piisavad ja ajakohased ning ei tohi olla ülemäärased andmetöötlemise eesmärke arvestades; ning punktina 4 õigsus – isikuandmed peavad olema õiged ja vajaduse korral ajakohastatud; mõistlike meetmetega tagatakse, et andmetöötlemise eesmärgi seisukohast ebaõiged isikuandmed kustutatakse või parandatakse viivitamata. Õigsuse käsitlemine piisava ja ajakohasena lahknub mudeli arusaamast.
- **Ühekordsus** tuleneb AvTS-i § 43⁶ lõikest 2, mille järgi tuleb andmete töötlemisel, mida kogub põhiandmetena teine riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, aluseks võtta vastava teise andmekogu põhiandmed.
- IKS § 6 punkt 5 sätestab andmete kvaliteedi **ajakohasuse** ja **täielikkuse** põhimõtte isikuandmete töötlemisel – isikuandmed peavad olema ajakohased, täielikud ning vajalikud seatud andmetöötlemise eesmärgi saavutamiseks. Seda täiendab § 35 isikuandmete edastamise nõuded, mille lõige 1 kohaselt on vastutav töötleva kohustatud võtma ja rakendama ajakohaseid meetmeid selleks, et mittetäielikke, ebaõiged või aegunud isikuandmeid ei edastataks ega tehtaks kättesaadavaks ning lõige 2 kohaselt lisab vastutav töötleva isikuandmete edastamisel võimaluse korral vajaliku teabe, mis võimaldab andmeid vastuvõtval pädeval asutusel hinnata isikuandmete õigsust, täielikkust, usaldusväärsust ja ajakohasust.
- Vastavalt Eesti Vabariigi põhiseaduse §-le 3 teostatakse riigivõimu põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel, kusjuures rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtted ja normid on Eesti õigussüsteemi lahutamatu osa ning täitmiseks kohustuslikud on üksnes avaldatud seadused. Seega lähtub andmete **reeglipärasus** eelkõige riigi infosüsteemi reguleerivatest õigusaktidest ning nende alusel välja antud dokumentidest (nt AvTS, IKS).

Võrreldes andmekvaliteedi mudeli dimensioonide nimekirja ja neid mõõta võimaldavaid indikaatoreid ning samade terminite kasutust teistes õigusaktides on erinevused mitmesugused. Üldiselt võib paljut, mis on õigusaktides, taandada üldisele kvaliteedipõhimõttele, et kvaliteet peab olema piisav kasutamiseks, konkreetselt andmete kasutuseesmärkide saavutamiseks.

Kui asutus peab tagama andmekvaliteedi, siis igal juhul on andmekvaliteet midagi konkreetset, mida seiratakse. Seega tõlgendades määruse nõuet, et andmekogu vastutav töötleva dokumenteerib ja rakendab andmekvaliteedi seire ja haldamise protsessi, millega tagatakse riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogude andmete kvaliteet vastavalt õigusaktidele, tuleb nähtavasti vaadata selle andmekoguga seotud õigusakte nagu andmekogu põhimäärus ning nõudeis protsessidele ja teenustele, millega andmekogu on seotud.

2.3 Andmekvaliteedi mõõtmise indikaatorid

Andmekvaliteedi vastavus õigusakti nõuetele ning andmekvaliteedi korralduslik ja tehniline tagamine on erinevad tegevused. Andmekvaliteedi juhises esitatud mudeli dimensioonid: õigsus, täielikkus, ajakohasus, reeglipärasus ja ühekordsus (Joonis 1) on tarvis käsitleda koos indikaatoritega, mis on mõõdetavad (Joonis 2).

Joonis 2: Andmekvaliteedi mudel: dimensioonid ja indikaatorid

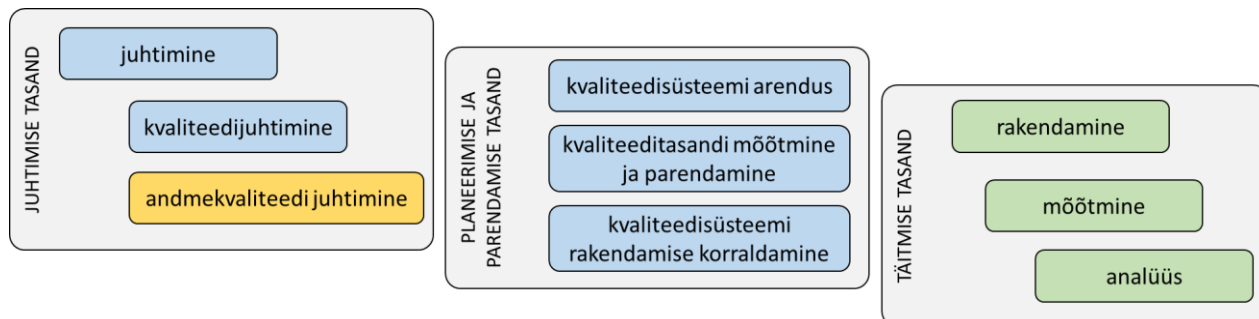
Nõue rakendada andmekvaliteedi seire ja haldamise protsess sisaldab mingi osa indikaatorite mõõtmist. Konkreetse asutuse ja andmekogu puhul võivad rakendatavad osad olla erinevad. Lisaks rakenduvad indikaatorid või nendega seotud tuvastatud või võimalikud andmekvaliteedi probleemid ka eri detailsusega andmetele. Detailsus võib olla andmelemendi, veeru, kirje, tabeli, eri tabelite, terve andmestiku või mitme seotud andmestiku tasemel. Rakendamisele vastav peab olema ka seire ja haldamise protsess.

Samuti on seire ja haldamise protsess seotud mingi tarkvaraga, mida asutus kasutab. Käesolev dokument ei täpsusta, millist tarkvara kasutada.

3 Seire ja haldamise protsess

3.1 Ülesannete tasandid

Seire ja haldamise protsess ehk ülesanded on vaadeldavad kolmel tasandil (Joonis 3):

Joonis 3: Kvaliteedisüsteemi tasandid ja tegevused

- **juhtimine** – sel tasandil on (1) asutuse üldjuhtimine, (2) üldine kvaliteedijuhtimise korraldamine, kui sellist ülesannet eraldi asutuses täidetakse, (3) andmekvaliteedi juhtimine tähenduses – selle ülesande juhtimislik korraldamine; andmehalduse juhtimise vastutus on juhtkonna liikmel;
- **planeerimine ja parendamine** – sel on kolm alamtegevust: (1) kvaliteedisüsteemi arendamine, sest esmalt ei pruugi andmekvaliteeti kvaliteedisüsteemis üldse veel olla selgelt määratletud ja teiseks toimub kvaliteedisüsteemis kui tervikus areng, mille üks osa on ka andmekvaliteet; (2) kvaliteedisüsteemi planeerimine ja parendamine võib toimuda kvaliteeditasandi mõõtmine teel, mida tavaliselt nimetatakse küpsusmudeliks; parendamine on mõõtmistulemuste analüüsil välja tulnud kitsaskohtade kõrvaldamise protsess; (3) kvaliteedisüsteemi rakendamise korraldamine on rollide ja vastutuse määramine, et andmekvaliteeti mõõdetaks ja analüüsitaks ehk täitmise korraldamine;
- **täitmine** – sel tasandil toimub konkreetne töö, mis on kolm olulisemat osa: (1) andmekvaliteedi mõõtmise rakendamine, mis tähendab seda, et mudel ja selle osad juurutatakse tehniliselt ja pannakse toimima töökorralduslikult; (2) mõõtmine, mis on tegelik andmete nõutavate omaduste väljaselgitamine, sageli automaatselt ja arvutuslikult ning mõõtmistulemuste fikseerimine; (3) andmekvaliteedi analüüs on varem kokku lepitud metoodika järgi arvutuste tegemine, vastavuse hindamine ja võrdlused.

3.2 Juhtimise tasand

Igas organisatsioonis toimub juhtimine, mille oluliseks osaks on eesmärkide seadmine, mida ja kuidas tahetakse saavutada. Andmekvaliteet võib olla väga oluline juhtimiskvaliteedi vaates, kui soovitakse langetada andmepõhiseid otsuseid. Õiged andmed otsusteks on näiteks juhtimislaudade üheks põhiliseks osaks.

Andmekvaliteet on juhtimistasandil seotud kvaliteedi käsitlusega organisatsioonis üldisemalt ehk kvaliteedijuhtimisega. Kvaliteedijuhtimisel võivad omakorda olla rakendatud mitmesugused

Joonis 4: Juhtimise tasand

mudelid nagu terviklik kvaliteedijuhtimine. Kõige suurem kokkupuude üldise kvaliteedijuhtimise ja andmekvaliteedi vahel on protsessides.

Teine oluline juhtimise küsimus on see, kes andmekvaliteedi või laiemalt andmehalduse eest vastutab. Sageli on see küsimus, milline on vastutav tippjuht, kes tagab ressursid.

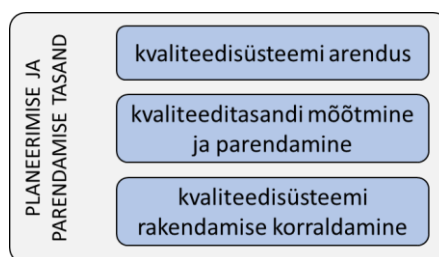
Andmekvaliteedi haldus tegelike tegevuste mõttes võib olla tavalise kvaliteedijuhi tööga lähedane, kuid andmekvaliteedi mõõtmise ja analüüs võib olla sedavõrd tehniliselt eripärane, et on pigem IT või valdkondlik tegevus.

Kõige olulisem on määrata organisatsioonile sobivad vastutajad nii tippjuhtide kui keskastme juhtide tasandil. Hoiduda tuleb keskastmel vastuse panemisest töötajale, kes sisuliselt ega tehniliselt andmetega kokku ei puutugi, sest siis pole tal võimaik edukalt operatiivselt juhtida.

3.3 Planeerimise ja parendamise tasand

Praktikas võib öelda, et kui vastutus on pandud, siis vajab andmekvaliteedi süsteem kohest arendamist. Samas tuleb võimalikult peatselt asuda praktiliselt andmekvaliteeti seirama. Seejuures võib olla esmalt tarvis teha kindlaks olukord.

Andmekvaliteedisüsteemi arendamine võib olla osaks üldisest kvaliteedisüsteemi arendamisest. Eriti on need seotud, kui andmekvaliteeti hallatakse n-ö protsessipõhiselt ehk teenuse või mingi menetluse vaates. Selles osas peaks iga andmekogu või selle mõõdetava osa kohta olema kindlaks määratud dimensioonid ja indikaatorid, mida mõõdetakse, millisel üksikasjalisuse tasandil ja millise regulaarsusega seda tehakse. Samas võib olla oluline ka kaasumine IT-arendustesse. Andmekogu haldaval infosüsteemil võiks olla kvaliteedi seire funktsionaalsus.

Joonis 5: Planeerimise tasand

Teiseks oluliseks tegevuseks on kvaliteedisüsteemi planeerimine ja parendamine töökorralduslikus mõttes. Selle sisu on vägagi sarnane kvaliteedi käsiraamatu koostamise osadega, kus protsess protsessi järel võetakse tegevused ette ning planeeritakse need. Käesoleval juhul on see alamprotsess lähedane PDCA (Plan, Do, Check, Act) ehk Demingi ringi kontrolli (Check) ja korrigeerimise (Act) etappidega. Just selles etapis toimub andmekvaliteedi probleemidele lahenduste viimine juhtimistasandile.

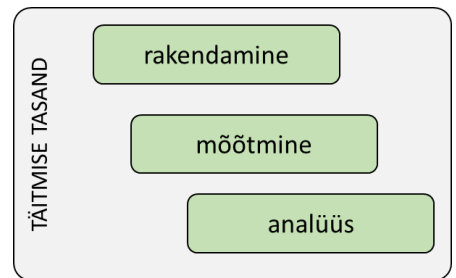
Kolmandaks osaks on kvaliteedisüsteemi rakendamise korraldamine ehk töökorralduse paika panemine. Selle osa juures võib peamine raskus olla eri konkreetsete tööülesannete kokku sidumine või lahus hoidmine sõltuvalt töö iseloomust.

3.4 Täitmise tasand

Täitmise tasandil toimub tegelik andmekvaliteedi mõõtmine. Andmekvaliteedi mõõtmise rakendamine tähendab mingis rakenduses mudeli kirjeldamist, et seda saaks mõõtmiseks käivitada.

Keskne sisuline tegevus ongi mõõtmine, mis käivitub või käivitatakse lähtuvalt sellest, kuidas mudel on rakendatud. Edukas mõõtmine annab tulemused, mis fikseeritakse. Mõõtmise ebaõnnestumisest tulevad veateated.

Selle taseme osaks on ka andmekvaliteedi ehk mõõtmistulemuste analüüs. Vajalike analüüside metoodika pannakse paika planeerimise ja parendamise tasandil. Täitmise tasandil peaks analüüs olema võimalikult rutiinne või lausa automatiseeritud.

Joonis 6: Täitmise tasand

4 Andmekvaliteedi nõuded

4.1 Ülesannete ulatus

Asutuse ülesanded andmekvaliteedi tagamiseks on käsitletavad kahest vaatest: esmalt n-ö miinimumnõuded, mis tulenevad TKTA-st ja selle rakendamise tähtajast ja teiseks n-ö tervikpilt, mida andmekvaliteediga tegelemine võiks katta.

4.2 Miinimumnõuded

Nõuded, mida asutustel tuleb TKTA määruse § 16¹-täitmiseks 2023. aasta lõpuks teha on järgmised:

- Määratud on andmekvaliteedi tagamise vastutused ja rollid.**
 - Asutus võib määrata andmehalduse juhi või panna vastutuse eri rollidele.
 - Vastutus ja rollid peavad olema määratud nii, et vähemalt on aru saada vastutus andmekogude tasandil. Kui asutusel ei ole andmekogusid, võiks ta ikkagi määrata andmekvaliteedi eest vastutaja, sest üldjuhul on tal ikkagi andmestikke.
 - Andmekvaliteedi tagamisel peaks vastutus olema juhtimise, planeerimise ja täitmise tasandil.
- Dokumenteeritud on andmekvaliteedi tagamise protsessid.**
 - Asutused valivad ise neile sobiliku dokumenteerimise lähenemise. See tähendab, et asutus võib protsessi kirjeldada just tema töökorraldusega kõige paremini kokku mineval põhimõttel, näiteks andmekogude kaupa, teenuste lõikes või muul moel.
 - Arvestada tuleks RIHA määruses andmekogu dokumentatsioonile esitatavate nõuetega.
 - Soovitav on protsessis ära näidata andmekvaliteedi mudeli osade (dimensioonid, indikaatorid) rakendamine protsessis.
 - Soovitav on protsessis näidata andmekvaliteedi mõõtmine, analüüs ja parendamine.

4.3 Terviklikum pilt andmekvaliteedi nõuetest

Soovitav on seire ja haldamise protsessi ja andmete kvaliteedi tagamisel lähtuda:

- dokumenteerib ja rakendab andmekvaliteedi seire ja haldamise protsessi**

Protsessid hõlmavad juhtimise ning planeerimise ja parendamise tegevusi.

tegevused	dokumenteerimine ja rakendamine
dokumenteerib	<ul style="list-style-type: none">kehtestatud on andmehalduse kord või kvaliteedijuhtimise dokument, mis sisaldab vähemalt: (1) kinnitatud kvaliteedi hindamise mudel (dimensioonid ja indikaatorid), (2) objektide / sündmuste/ protsesside / teenuste nimekiri, millele kvaliteedi jälgimist rakendatakse;

tegevused	dokumenteerimine ja rakendamine
	<ul style="list-style-type: none"> koostatud on hallatavate andmestike nimekiri millele on määratud vastutajad; koostatud on kasutatavate klassifikaatorite ja koodiloendite nimekiri ning nende kasutamise reeglid, mis koosneb nende nimekirjast, üldkirjeldusest ja vastutajast; koostatud on iga enda andmekogu kohta andmekirjeldus, mis järgib andmekirjelduse standardit; koostatud on avaandmetena määratletud andmestike nimekiri, mille kirjeldus järgib andmekirjelduse standardit ning milles on avaldamise reeglid.
rakendab	<ul style="list-style-type: none"> juhtimistasandil – andmehalduse ja -kvaliteedi juhtimise rollide täitmine; planeerimise ja parendamise tasandil – (0) esmaste ülevaadete koostamine osades, kus seda seni ei ole, (1) nõuete rakendamine uute infosüsteemide, rakenduste ja teenuste arendamisel, (2) andmeauditite läbiviimine, (3) parendusettepanekute tegemine ja juurutamine; täitmise tasandil – (1) kvaliteedi tagamiseks vajalike rakenduste paigaldamine ja seadistuste tegemine, (2) kvaliteedi protsesside käivitamine ja automaatselt käivituvate protsesside jälgimine, (3) kvaliteediraportite korraldus.
haldamise protsess	<ul style="list-style-type: none"> ärireeglite haldamine; töötlusprotsesside haldamine; kontrollitud hävitamise haldamine. <p>NB! Haldamise protsessid ja nende vastutavad ja täitvad rollid võivad olla andmekvaliteedi rollidest erinevad.</p>
seire protsess	<ul style="list-style-type: none"> andmehalduse korras on kehtestatud seire protsesside teostamine sh andmekvaliteedi analüüs; kindlaks on määratud seire protsessi tulemuste alusel tehtavad parendused ja kvaliteedisüsteemi arenduse tegevused.

- tagab andmete kvaliteedi**

Andmete kvaliteedi tagamisel on soovitatav vaadelda eraldi seda metaandmete kvaliteedi osas, klassifikaatorite kasutamise osas ning andmetöötuse etappide ehk andmete elukäigu etappide kaupa.

kvaliteedi osa	nõuete tagamise kirjeldus
metaandmete kvaliteet	<ul style="list-style-type: none"> rakendustes on korrektselt seadistatud kohustuslikud ja mitte-kohustuslikud metaandmed; kasutusel on korrektsed tehnilised andmetüübid; kui metaandmeväli kasutab kindlaks määratud tunnuseid (klassifikaatori kasutamine).

kvaliteedi osa	nõuete tagamise kirjeldus
klassifikaatorite ja koodiloendite kvaliteet	<ul style="list-style-type: none"> • kindlaks on määratud klassifikaatorid ning nende haldus; • kindlaks on määratud, kus klassifikaatorid kasutatakse; • kindlaks on määratud tähiste, viidete, koodide või identifikaatorite kasutamise reeglid.
andmekvaliteet	(andmekvaliteeti hallatakse andmetöötamise etappide ehk andmete elukäigu etappide kaupa)
koostamisel ja saamisel	<ul style="list-style-type: none"> • andmesisestuse kontrollimine ärireeglitega; • väliste kanalite kaudu saadud andmete kontroll.
esmasel töötlusel	<ul style="list-style-type: none"> • (ärireeglitega kontrollil on koostamine ja esmane töötlemine ühe protsessina); • andmekvaliteedi kontrollid andmete salvestamisel andmekogusse.
teisesele töötlusel	<ul style="list-style-type: none"> • teisene töötus teenustes; • teisene töötus analüüsiks ja statistikaks.
avaldamisel (publitseerimisel)	<ul style="list-style-type: none"> • andmete avaldamisel asutuse kodulehel või portaalis; • andmete edastamisel teistele osapooltele; • andmete avaldamine Eesti Avaandmete Teabevaravas.